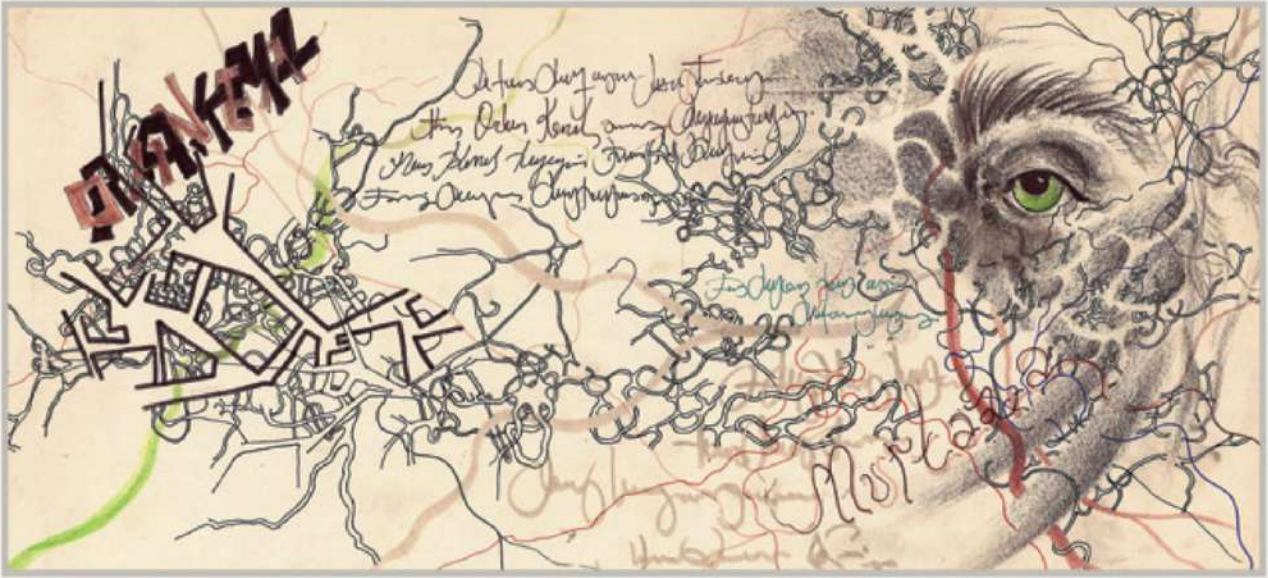

ROMAN KAHRAMANLARI

27. sayı

A. Ömer Erdoğan | A. Bahar Karakaş | Ayşe Akaltun | A. Başak Kaban | A. Gülgün Uğur | Baha Oral |
Bahanur G. Gökşen | Beyazıt Kahraman | Burcu Polat | Cenk Türkkani | Emine Y. Kuşoğlu | Ferhan Bayır
| Güzin Tekeş | Hektor Vartanyan | Hülya Soyşekerci | İclâl Nur | İlkiz Kucur | Koray Feyiz | Meliha
Yıldırım | Merve A. Almaz | Mucize Özunal | Nedret Ö. Kılıçeri | Nihan Abir | Olga Okay | Osman
Namdar | Oya Tronscorff | Özgün Ö. Linares | Pelin Bektaş | Pınar K. Üretmen | Polat Özlüoğlu |
Ramazan Teknikel | Semiramis Yağcıoğlu | Sibel Gögen | Şefika G. Kamcez | Tahir Şilkan | Türkan
İldeniz | Yasemin Şengör | Zeren Somunkıran | Desen: Gizem Karayavuz

Üç Aylık Edebiyat Dergisi ■ Temmuz/Eylül 2016 ■ Fiyat 15 ₺

Hayata Denk Gelen Zar

İlkiz Kucur

Andonis Surunis, 1942 Selanik doğumlu, ortaokuldan sonra Almanya'ya göç edip çok farklı işlerde çalışmış, üniversite eğitimi yarım bırakmış Yunanlı bir yazar. Yaptığı işler arasında profesyonel rulet oyunculuğu da bulunmakta. *Gül Balosu* Yunanistan Kültür Bakanlığı tarafından En İyi Roman Ödülü'nü kazanmış.

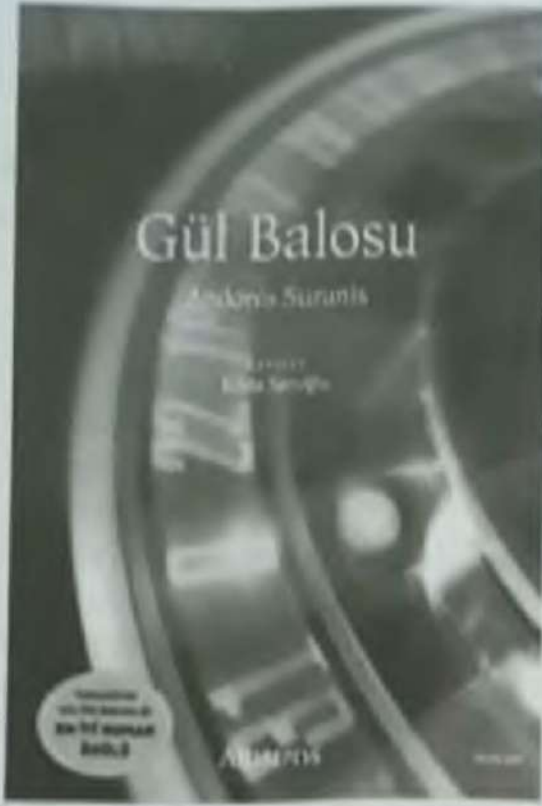
Roman Yunanistan'dan Almanya'ya göç etmiş Nuis'in kumarhanelerde rulet masalarının başına bir memur gibi öğleden sonra saat ikide gidip sabaha karşı saat iki gibi geri dönüşü ile başlar. Gazino otobüsüne "Akşam televizyonda dizileri seyretmekten başka yapacak daha iyi bir işi olmayan emekliler dışında, bu otobüse kumar tutkunları ve geçen sefer kumarda kazanıp, şansın onları bıraktığı yerde beklediğini sanan enayiler de binerdi" (s.3).

Nuis, rulet masalarında çıkan numaraları dikkatle yazar, o gecenin şanslı numarasının hangi masada hangi numara olduğunu söylerdi. Bunun karşılığında bir para almasa da gazinodan parasız çıkmazdı. Nuis yazdığı numaraları para karşılığında, bir üniversitede profesör olarak çalışan kişiye vermektedir. Parayı yine kendisi için rulet masalarında çıkan numaraları yazan Otto aracılığı ile verir. Profesör ve Nuis bir araya geldiklerinde rulet masalarının imalatından itibaren sahip oldukları özellikler ve rulet toplarının hareketleri üzerine konuşup oyunlarının yöntemini saptarlar.

Bir rulet masasının, fabrikadan gazinoya teslim edilmeden önce denendiğini, kontrol edildiğini biliyordur. Bunu bilmiyorsan da tahmin ediyordur. Yaklaşık otuz bin rulet topunu sağa sola doğru atıp, sayılar aynı sıklıkta ve aynı oranda gelene kadar tekerleği sürekli ayarlarlar. Amaç, tekerleği her çocuğunu aynı derecede seven bir anaya dönüştürmektir. Ama otuz altı çocuğu birde sıfırı olan hangi ana çocuklarını aynı derecede sevebilir? Bunlardan birine daha çok düşkündür değil mi? Belki de birden fazlasına. Baştan düşkün olmasa bile, zamanla olabilir. İşte bu noktada biz devreye girip, hangi tekerleğin sözünü ettiğimiz ana olduğunu, tam olarak hangi çocuğunu daha çok sevdiğini saptamak için çeşitli rulet tekerleklerinden otuz bin sayıyı kaybediyoruz. (s.44)

Gazinodaki hayat gerçek hayatın bir benzeridir. Orada da kazananlar ve kaybedenler, kazananların sıvrılmasını engelleyenler, kaybettikçe kaybetmeye devam edenler, güzel kadınlar, aşklar, yönetenler, göçmenler, artık ne bıraktıkları ülkenin ne de geldikleri ülkenin vatandaşı olamayan uyumsuzluğu yaşam biçimi olarak benimseyenler hepsi kumarhanelerin rulet masalarında gerçek hayatın oyuncusu gibidirler.

Böyle insanlar doğal çevrelerinden dışarı çıkmamalı. Bu insanlar doğal çevrelerinden

alınıp hayvanat bahçelerine kapatılan, vahşi adlandırıldıkları için vahşi olan hayvanlar gibidir. Bizim toplumumuzsa kurallar ve yasalarla doludur. İnsan sanki dopdolu bir züccaciyeçinin içindedir. Kimildayacak olsa bir şeyler kırar. Bizlerse küçüklüğümüzden beri camlar, porselenler arasında zarar vermeden, dikkatlice yürümeyi öğrendik. Bazen yan yan, bazen geri geri yürüyerek, bazen kimildamadan bunu başarıyoruz. Ya Takis? Böyle bir yerde nasıl yaşar? Burnunu kaşıyacak olsa bir şeyler kırar. İşte bak sırf bir insana yardım etmek istediği için bir diğerini öldürdü. (s.333)

Nusis; gazinolarda geçen gecelerde de aslında ayakları yere basan bir hayatın özlemini taşıyor.

Nusis, yer seviyesinde bulunduğu için de bu gazinoyu seviyordu. Gazinonun yerin altında ya da üstünde değil, yere bastığını bildiğinden

kendini burada güvende, huzur içinde hissediyordu. Burada aklının daha iyi çalıştığı, daha verimli olduğu duygusuna kapılıyordu; düş kırıklığına her uğradığında, her üzüldüğünde, canlılığını her yitirdiğindeyse, dışarı çıkıp toprağı koklayabilir, toprağı dokunabilirdi. (s.288)

Erkeklerin egemen olduğu bir hayatın kuralları erkekler tarafından koyulmuştur. O kurallarda kadınlar güçlü değildir. Adeta romanda yemeğin üzerine konan güzel bir sostur. Bir babanın kızı da olsa sevgili de olsa ruletlerin dönen dünyasında kadın ancak cinsel ilişkilerin yoğun yaşandığı sayfalarda ortaya çıkmaktadır. Romandaki kadın kahramanlar moda dünyasının içinde sıvılır. Kumarın roman kahramanı olduğu bir romandan söz ediyoruz. Sayfalarının büyük bir kısmı ya rulet masalarında geçer ya gazinolara yapılan yolculuklarda ya da bir sonraki gazinodaki rulet masalarının sırlarının çözüldüğü odalarda.

Nusis'in dünyası Profesör ve kumar ekibinin Venedik'e yaptığı ziyaret ile değişmeye başlayacaktır. Profesör bir gecede bir milyon mark kazanmıştır. Ancak bu kadar yüklü bir kazancın ardından Venedik'te gazinolara bir daha giremez. Almanya'ya dönüşlerinde Monaco'da Kraliyet ailesinin de katılacağı Gül Balosu'na davet edilirler. Avrupa'nın jet sosyetesinin de katılacağı bu baloda istedikleri gibi oyun oynayabilecekler, en lüks otelde kalıp lüksün tüm nimetlerinden yararlanacaklardır. Monoca aynı zamanda Nusis için, içinde bulunduğu arayışın çıkış yolu da olacaktır.

Takımı elbisesinin altına giydiği postali çıkarması isterir. Postal Yunanistan'dır aslında. Otto odasındaki yedek rugan ayakkabısını giydirir. Ayakkabı birkaç numara büyüktür. Otto

Rusya'da 2. Dünya Savaşı sırasında Ruslara karşı savaşırken yürümekten şişen ayakları için büyük postallar giymenin önemini anlatır. Saf kan bir Alman olan Otto'nun rügan ayakkabılarını içine gazete kâğıtları sıkıştırarak giyen Nüsis bu kez de ayakkabının topuklu olduğunu fark eder.

Ayağına büyük gelen bu ayakkabılarla balo salonunda yürüyebilmek zordur. Üstelik şimdiye kadar hiç topuklu giymemiştir Nüsis.

Yabancı insanlar arasında, ayağına uymayan yabancı ayakkabılarla dolaşıyordu. Güçlkle adım atıyor, güçlkle dengesini sağlayabiliyordu. Otto' nun sözünü ettiğı kalça kasları çoktan ağrımaya başlamış, ağrı bacaklarına, baldırlarına doğru yayılıyordu. (s.392) Nüsis bu ağrılara rağmen oyununu değişik masalarda oynar ve her seferinde kazanır. Gece sona ermektedir. Nüsis gazinonun ağır perdeleri arasından sızan ışıkla birlikte ayakkabılarını salonda çıkarıp dışarı çıkar. Artık kendisine büyük gelen topuklu ve rügan Alman ayakkabısını terk eder. Gazinodan çıkıp, temiz havayı, yeni başlayan günün tazeliğini hissetti. Artık kırmızı-siyah yoktu, artık yeşil yoktu. Gözlerinin, saçlarının rengi gibi kahverengi vardı. Bu beklenmedik buluşunun keyfini çıkarmak için avucu yetmezdi; tabanları da toprağına değsin diye eğilip çoraplarını çıkardı. (s.396) Nüsis, artık güneşe, doğduğu yere, o küçük kitabını yazdığı yere yakındır. Yazdığı o küçük kitabı önemsemese de Profesör'ün dediğı gibi; Biliyor musun sizin şairlerden Kavafis'in, ilk kitap konusunda, bunun ne kadar önemli olduğunu anlatan bir şiiri vardır. Biliyor musun? Hayır mı? O şiiri bulup oku. O zaman ne kadar büyük bir iş başardığını anlarsın. (s.370)

Romanın bütünü daha önce de sözünü ettiğim gibi rulet masalarının etrafında geçmektedir. Ancak bize anlatılan bu masalarda yaşanan kaybedenlerin öyküsü değildir. Sayıları, topları yakından gözlemleyip, rulet masalarının yapılarından kazanacak sayıları önceden bilerek kazananların romanıdır. Ekip olarak hangi gazinoda hangi sayıları oynayacaklarına karar verir ve kazanırlar. Zaman zaman kurguladıkları oyun planları belli olmasın diye bilerek kaybeder gibi görünürler. Girdikleri savaş doğru savaş planları ile kazanan askerler gibidir romanın kahramanları.

Birbirine çok uzak kültürler olmasa da Almanya'da Yunanlı bir göçmen olmanın, vatanından uzakta yaşamının Nüsis'in içinde kanayan bir yara olduğunu kitabın sonlarında anlıyoruz. Sonunda kendi kurallarına göre oynamış ve kazanmıştır. Üstelik kazandığı yer Monaco'da kraliyet ailesinin davetlisi olarak gittiğı Gül Balosu'dur. Ayakkabı metaforu ona bol gelen, kendisine ait olmayan Almanya'yı simgeler. Oysa o bot giymekten hoşlanmaktadır. Rügan ayakkabıları çıkarıp toprağına bastığı anda "Nüsis güneşin, doğduğu, ilk kez kadın memesi gördüğü, o küçük kitabı yazdığı yere ne kadar yakın olduğunu anımsayıp birden, burada, uzaklarda güneş ona sarılmadığına göre, neden onu bulmaya gitmediğini düşündü." (s.396)

Bu arada kitabın çevirmeni Kosta Sarıoğlu'nun kitabın ilk sayfasındaki giriş yazısının başlığını da paylaşmadan geçmek istemedim. "Andonis Surunis, nam-ı diğer Nüsis". ■

Kaynak

Gül Balosu, Andonis Surunis, Çeviren: Kosta Sarıoğlu, Albatros Yayınları, İstanbul, 2005